

Jacint Borel

ANY III

JULIOL 1930

N.º 31

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA

SVMARI

Aquelles festes i l'ensinya barrada, per Carreres. — Desenrotllament de la Primera Assemblea General Ordinària i Primera Festa Anyal de la Lliga Sardanista de Catalunya.—Els camins de l'ànima, per Ernest Albert i Galter. — Proposició aprovada unànimement en la I Assemblea de la Lliga Sardanista de Catalunya a Figueres. — Neguit, per Llorenç Vives.
Soneti, per Joan Forment.—Programa de les audicions de sardanes dels mesos juliol i agost.
Noticiari.

FIGVERES

EN
EL
RAM
DE LA
ELEGANCIA
MASCULINA
DIR

PUIG-PARIS

ES
DIR-HO
TOT

ANTIGA CASA

Fills de Josep Massot

Fundada l'any 1850

ÉS LA PREFERIDA DE LES
SENYORES ELEGANTS

PER LA SEVA ORIGINALITAT.
PEL SEU BON GUST.
PELS SEUS IMMILLORABLES GÉNERES.
PELS PREUS VERITABLEMENT REDUITS

PLAÇA CONSTITUCIO, 25 i 26

FIGUERES

Feu atenció!

TEMPORADA D'ISTIU

REGALEM

unes magnifiques ULLERES

pel sol a qui ens efectui

compres, l'import de

les quals pugi a

10 pessetes

A la **Rellotgeria Varela**

PERELADA, 5

LLIBRERIA CANET

DIARIS REVISTES LLIBRES

SARDANISTES,

AIMANTS DE NOSTRA DANSA:

COMPREU EL LLIBRE

LA SARDANA

DEL CONEGUT FOLKLORISTA

JOAN AMADES

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: SOCIETAT CORAL «ERATO»

Aquelles festes i l'ensenya barrada

LES dates 21 i 22 de Juny de l'any 1930, han deixat un grat record en el cor dels figuerencs i de tots els catalans que prengueren part en les festes d'enaltiment de la nostra dansa.

Per primera vegada, des del seu retorn, l'ensenya barrada presidia un acte en aquesta Ciutat. Mentres es desenrotllava l'Assemblea sardanista, nostra vista no deixava d'esguardar-la, semblava talment que les quatre ditades de sang eren la senyal de tants altres camins per on els bons catalans hem de seguir, camins plans i rectes

Aquest número ha passat per la censura.

Les paraules sàvies de Mestre Llongueres, ens animen i encoratjen per continuar la feixuga tasca fomentista.

La censura ha passat per aquest número.

Els fomentistes som els que l'hem començat, cal lluitar resolutament per portar-hi a ell, a tots els nostres germans,

Aquest número ha passat per la censura.

No defallim, germans! El canvi d'impressions que hem tingut amb motiu de la Primera Assemblea Anyal Ordinària de la Lliga Sardanista, ens ha fet veure amb quina equanimitat tots treballem per la realització d'un problema racial.

Volem una Catalunya gran, molt gran, al nivell de les primeres nacions europees, una Catalunya que es clourà tota dins una anella, l'anella que varem començar a aplegar en el nostre Parc-bosc al so de les notes del «Per tu ploro» (censura) del nostre Pep Ventura.

CARRERES.

8 Juliol 1930.

Desenrotllament de la Primera Assemblea General Ordinària i Primera Festa Anyal de la Lliga Sardanista de Catalunya

DISSABTE i diumenge, dies 21 i 22 de Juny prop-passat tingué lloc a aquesta Ciutat la primera Assemblea i Primera festa anyal de la Lliga Sardanista de Catalunya, aquesta entitat novella, que amb tant d'interès proposa agermanar totes les entitats sardanistes de Catalunya, per tal de tenir una força moral per poder-se cuidar dels interessos de la nostra dansa.

Dissabte, a la nit, arribaren ací la Junta directiva de la Lliga Sardanista i els delegats de les entitats adherides. Hi havia representacions de les següents entitats barcelonines: Foment de la Sardana, Grup Renaixement, Orfeó Gracienc, Foment de la Sardana de Sans, Foment de la Sardana de Sant Gervasi, Agrupació Sardanista, Foment de la Sardana de Sant Andreu, Joventut Sardanista «Pep Ventura», Foment de la Sardana de Sarrià. A més a més, hi havia també representacions de les entitats de Sabadell, Manresa, Mataró, Santa Perpètua de Moguda, Montcada, Calella, Sant Pol, Pineda, Sant Feliu de Guíxols i Girona.

A l'estació, esperant els delegats, hi havia els directius del nostre Foment, President de la Societat Coral «Erato», senyors Carles Jordà, Puig Pujades, Albert i Galter i altres.

Fetes les presentacions, es repartiren els arribats en diversos hotels de nostra ciutat.

L'ASSEMBLEA

Acabat el sopar tingué lloc, al Casino Menes-tral i a la sala d'«Atenea», la primera Assemblea de la Lliga Sardanista. Va formar-se la següent presidència: l'alcalde de Figueres, Fèlix Jaume Gelart, qui tenia a la dreta el senyor Carles Jordà, president d'«Atenea»; Marcel Dalmau Bonsoms, president del Foment de la Sardana, de Figueres; Josep Puig Pujades; Francesc Guillemet Nasplesa, regidor; hi havia a l'esquerra de l'alcalde el senyor Joan Llongueres, president de la Lliga Sardanista; Josep Usich, secretari, i Josep Soler i Gener, vocal primer.

Abans de donar començament a l'acte, el Cor de l'«Erato», baix la direcció del mestre Basil, féu una serenata d'honor als forasters. Va cantar «El Joglar de les Praderes», de Casabella; «Arri Moreu», de Pep Ventura; «Refilades d'un Pastor», de Riumalló. Les tres cançons, justament interpretades, cantades amb art i amb emoció, foren llargament aplaudides.

Després, l'alcalde dona la benvinguda als forasters i seguidament comença l'Assamblea.

Després de llegida, pel secretari, l'acta de la reunió anterior i la memòria de l'any i l'estat de comptes, pel comptador, es plantejà la renovació reglamentària de càrrecs de la meitat de la Junta. A proposta del senyor Chaparro, del Foment de la Sardana de Barcelona, l'assemblea

els reelegí per unanimitat, donant un vot de gràcies al president senyor Llongueres, i als altres tres companys de reelecció per llur actuació i entusiasme durant aquest temps de gestació de la Lliga Sardanista de Catalunya.

El president, senyor Llongueres, amb sentides paraules, agraeix i acata la determinació de l'Assemblea, i seguidament es passa als assumptes generals i proposicions.

S'aprova una proposició del Consell directiu que obliga les entitats afiliades a crear cursets per tal d'ensenyar la sardana a les persones que la vulguin aprendre.

Una altra del mateix Consell en sentit d'intensificar la propaganda sardanística organitzant conferències a càrrec de persones prou autoritzades que instrueixin els sardanistes de tots els aspectes de la dansa.

Una altra també del C. D. de la Lliga Sardanista de demanar a l'Ajuntament de Barcelona que en un dels parcs o jardins de la ciutat sigui erigit un bust en record de l'immortal Pep Ventura. Aquesta proposició fou aplaudida amb entusiasme.

També fou entusiàsticament aprovada la proposició del senyor Ernest Albert i Galter en nom del Foment de la Sardana de Figueres, el qual proposà que tots els Foment de Catalunya haurien de fer una festa anyal recaptant cabals pel monument que a la nostra ciutat han d'aixecar a Pep Ventura. Intervingué el senyor Soler i Gener per tal de donar compte que la Junta de la Lliga s'ha preocupat i s'ocuparà d'aquesta important qüestió. (La proposició que féu N'Ernest Albert i Galter l'inserim a la pàgina 10).

El senyor Noguer i Comet, que es trobava present en l'acte, digué que tan aviat com sigui reposada la Junta legítima del Centre de Dependents de Barcelona; el primer que farà serà interessar-se pel reintegrament de la quantitat que se li confià destinada al monument a Pep Ventura.

A petició del senyor Albert i Galter de Figueres, s'acordà cursar un telegrama al president del Consell de ministres demanant que sigui reposada la Junta legítima del Centre de Dependents.

El delegat del Foment de la Sardana de Sant Pol de Mar proposà la publicació d'un butlletí, la qual s'aprovà amb una esmena del senyor Chaparro en el sentit que es deixi facultat al Consell directiu per a fer-ho si ho creu convenient.

El delegat del Foment de la Sardana de Sabadell fa tres proposicions:

Primera. Que la Lliga s'interessi per la coordinació dels contractes amb les cobles. Es acceptada amb una esmena del senyor Soler, el qual proposa que s'esperï l'ocasió oportuna per a posar-la a la pràctica.

Segona. Que s'organitzin concursos anyals de sardanes escrites. Es aprovada.

Tercera. Que la meitat dels càrrecs del C. D. siguin proveïts amb delegats d'entitats sardanistes de fora de Barcelona. No té lloc, ja que l'estatut no fixa que les entitats de fora de Barcelona no puguin ésser elegides.

De tres proposicions de l'Orfeó Gracienc, de Barcelona; Amics de la Sardana, de Sant Feliu de Guíxols, i Foment de la Sardana «Harmonia», de Tarragona, respecte a la celebració de la pròxima assemblea de la Lliga Sardanista, es pren l'acord de celebrar-la a la tercera de aquestes ciutats: Per tant l'any vinent l'assemblea de la Lliga se celebrarà a Tarragona.

A proposta del delegat de l'Agrupació Sardanista de Sant Gervasi, s'acordà interessar-se perquè siguin anul·lats els impostos a les ballades de carrer, tant a Barcelona com a les altres poblacions on n'existeixin.

Es acceptada la proposició del delegat de Sabadell, de gestionar la tarifa per cada composició que ha de cobrar la Societat d'Autors, per tal d'evitar molts abusos que es venen cometent, dels quals els autors en resulten els menys beneficiats. També es procurarà la normalització de preus de les cobles.

A proposta del delegat de l'Orfeó Gracienc, s'acordà adreçar al President del Consell de Ministres un telegrama demanant encara l'amnistia per als presos socials i els exiliats que encara no són aquí.

Finalment, el senyor Soler, del C. D. de la Lliga Sardanista, dona les gràcies a l'Ajuntament de Figueres per les facilitats que ha donat als assembleistes i l'entusiasme amb el qual els ha acollit. A més s'interessa perquè consti en acta l'agraïment a l'Ajuntament de Barcelona i al regidor seyor Massot, que s'ha posat, immediatament d'haver-li indicat el propòsit de la Lliga, a la seva disposició.

A dos quarts de dues s'acabà l'Assemblea.

DAVANT LA TOMBA DE PEP VENTURA I DE MARTÍ VILANOVA

A les deu del matí del diumenge tots els delegats assembleistes es reuniren al local de la Societat Coral «Erato», des d'on es dirigiren en corporació a retre un homenatge col·lectiu als fills venerats de Figueres, Pep Ventura i Martí Vilanova.

Foren acompanyats pel president de l'orfeó «Germanor Empordanesa», senyor Pitxot; president de la Societat Coral «Erato», senyor Imbert; president del Cor «Erato», senyor Canela, vice-president de la Federació Republicana Socialista de l'Empordà, senyor Puig Pujades; president del Foment de la Sardana, senyor Dalmau, i altres personalitats figuerenques i foranes.

Foren dipositades a la tomba del primer, esplèndids ramells de flors del Foment de la Sardana, de Figueres; Foment de la Sardana, de Badalona; Grup Sardanista d'Acció Feminal, de Mataró; Societat Coral «Erato», de Figueres, i Lliga Sardanista de Catalunya.

Davant la tomba del mestre sardanista, Marcel

Dalmau, president del F. de la S. de Figueres llegí commogut un vibrant parlament que fou contestat amb sentides paraules del mestre Joan Llongueres, que féu una sentida i breu evocació de la figura venerable de Pep Ventura.

Al cementiri civil, davant la tomba de Martí Vilanova, el senyor Puig Pujades féu un breu parlament ple d'emoció i de simpatia per l'home que es va saber sacrificar pel noble ideal.

ACTE D'ENALTIMENT A LA SARDANA

A dos quarts de dotze, al teatre «El Jardí», se celebrà un magne acte d'enaltiment de la Sardana. L'alcalde de Figueres, senyor Fèlix Jaume Gelart, d'una manera breu, però expressant l'emoció que sentia, donà obertura a l'acte, davant del nombrós públic que ocupava l'ample espai del gran teatre figuerenc.

Fou acollit amb una unànime mostra de simpatia traduïda en aplaudiments de figuerencs i forasters.

PARLAMENT DE JOAN LLONGUERES

Joan Llongueres pronuncià un parlament tot ple de devoció per a Pep Ventura, l'ombra del qual semblava presidir el magne míting d'enaltiment de la nostra dansa. El titulà «Un somni a la tomba de Pep Ventura». Fou una feliç evocació que el poeta féu de la figura simbòlica del gran mestre de sardanes.

Havia somniat el poeta que Pep Ventura era viu i l'invitava per a portar-lo a la festa. En el seu somni, que més que una senzilla evocació del gran músic fou una profunda incursió a través de l'ànima abrandada de l'il·lustre figuerenc, li feia dir: «Ara he comprès, germans, el sentit de les meves cantades. Tota música se'm tornava sardana. Jo no ho sabia, però tot l'ambient n'era ple».

Pep Ventura vagava per les planes empordaneses i de tota cosa n'extreia una d'aquelles cançons que el feren viure i morir sempre fidel a l'esperit de la terra. I li feia dir que cal sempre estimar la nostra terra i les nostres coses. Perquè en tota cosa, per humil que sigui, hi són continguts el passat i l'esdevenidor de la raça.

Per això la sardana que ahir fou un idil·li, avui és arma de combat i demà serà himne d'epopeia.

Finalment donà a tots la benvinguda i les gràcies i féu vots perquè fos la bella festa de Figueres com una nova escomesa camí del triomf i de la llibertat.

Amb el mateix fervor que anuncià el seu discurs fou aplaudit per tota la sala.

LES ADHESIONS

El mateix Joan Llongueres donà lectura de les cartes d'adhesió a la festa, entre les quals recordem la de Ferran Valls i Taverner i Lluís Massot, trameses de Madrid estant, l'estada dels quals a la dita ciutat els impedí d'assistir a

l'acte. De Pompeu Fabra, de Lluís Millet, del qual foren llegides unes belles quartilles al lusi-ves a la festa, que és lligam d'unió de tots els sardanistes catalans. De Francesc Pujol; de Pere Coromines, el qual en una fervorosa lletra demana el concurs dels figuerencs per a la confecció d'una biografia autèntica de Pep Ventura, en la qual està treballant activament. Del mestre Antoni Català, i d'altres.

ALTRES PARLAMENTS:

ERNEST ALBERT I GALTER

El jove i actiu lluitador Ernest Albert i Galter pronuncià un bell discurs. Després de saludar els visitants, féu una encertada evocació de Pep Ventura. Digué que era una mena de bohemí una mica de tothom i gairebé gens de ningú, geni i poeta de la dansa. Els vells deien d'ell que «semblava que s'hi adormia», i era llavors que la terra que cantava en ell confeccionava les seves cantades immortals.

El poble l'ha sabut comprendre i estimar, perquè tot poble viu i canta, i un poble sense cançons té l'ànima desenganyada. Els seus cants, per tant, s'han conservat perquè al món totes les coses poden caure, menys l'esperit del poble.

Podem haver passat dies de vexació i de malastrugança, però Catalunya ha cantat, àdhuc en la seva dissort, i si tots els homes fossin morts, la terra cantaria encara, i si fossim morts civilment també cantaria.

La sardana és la dansa que diu que els homes han de sentir-se homes, i per tant, catalans.

La sardana - digué - té una força de suggestió, un encís de serp, i per això s'ha escampat arreu de la terra, perquè hi ha danses de reis per als reis i danses de poble per als pobles, i la sardana és la dansa del nostre, que ens diu què som, on som i on anem; som catalans, som en el camí de l'alta carena i anem al cim.

Parlant dels sardanistes snobs, digué que han oblidat el gust de la mel a còpia de tenir-ne la boca plena. També censurà les sardanes d'escenari, perquè un poble no hi cap en un escenari, i la dansa d'un poble només pot ésser ballada al carrer.

Féu un elogi de l'Empordà, terra de la llibertat, on s'ha bastit sempre la fidelitat a Catalunya i veu en el seu cel l'aparició de quatre grans ditades roges cel amunt com una resurrecció.

El vibrant discurs del jove Albert Galter fou premiat amb llarguíssims aplaudiments.

PUIG PUJADES

Féu una al·lusió a la valor del silenci, que tant plavia a Maragall, però digué: parlo per deure de lluitar. El silenci és fecund com hem vist durant el temps de la Dictadura, perquè té la virtut de despertar en les consciències nostres el sentiment de raça, terra, llengua i costums.

Retragué les paraules del president de la Diputació de Barcelona, que cadascú ha de donar tot allò que porti a l'ànima, sense abaixar el cap ni defallir.

Ningú no té dret a recloure's, perquè és un deure servir la col·lectivitat i s'ha de mantenir l'abrandament de l'esperit per la inquietud i l'amor a la terra, a la raça i a la llengua.

Digué que la sardana és una dansa federal, de la qual depèn la salvació de totes les terres ibèriques.

Contà l'anècdota d'un seu amic indiferent a les coses de l'esperit, que es convertí a l'entusiasme un dia que a Londres sentí en un aparell de ràdio una de les nostres danses nacionals.

Quan abranda les ànimes - concloué - és que la sardana porta l'essència de la raça. Fou acollit amb grans aplaudiments.

RAMON NOGUER I COMET

El senyor Noguer començà dient que si bé havia acudit a l'acte només com a oient i simpatitzant, no podia desatendre la petició que se li havia fet de prendre-hi part activa. Afegí que ho feia amb satisfacció, tant per tractar-se d'un acte organitzat per la Joventut de Catalunya, totes les manifestacions de la qual veu i segueix amb fervorosa simpatia que per a la nostra terra pot tenir una organització general de Joventuts catalanes, com la que desitja la Lliga Sardanista, puix que aviat s'escaparia de la finalitat estricta del conreu i defensa de la sardana per a prendre més ampla volada.

També m'és simpàtica la finalitat immediata d'aquest acte, d'enaltir la dansa, que avui ja podem anomenar nacional de Catalunya i jo diria que aquesta és d'homenatge al lluitador que ha combatut bé per la nostra espiritualitat. En efecte, amb la llengua i la sardana durant els set anys passats, l'esperit de Catalunya pogué manifestar-se i defensar-se, essent la sardana un fort instrument o arma de la catalanitat. (Grans aplaudiments) I us ho provà més que l'actitud dels mateixos enemics, que si bé al principi manifestaren complaença per les sardanes, prenent veure només en elles una manifestació de tipisme, de costum local sense transcendència, aviat es convenceren del seu error, sobretot quan alguna d'aquelles sardanes en la seva lletra era confessió de la continuïtat de l'esperit terrà i proclamava amb energia que nosaltres «som i serem gent catalana...» (Ovació entusiasta.)

Acabà el senyor Noguer el seu vibrant discurs dient que, com a home polític, no devia dir res més sinó invitar a tots a treballar perquè totes les manifestacions de l'esperit nacional de Catalunya puguin desenvoluparse amb llibertat. Els aplaudiments entusiastes de la gentada obligaren al senyor Noguer a saludar repetides vegades.

CARLES JORDÀ

Començà dient: Jo no sabia res del que significava la Lliga Sardanista; ahir, però, a l'Assemblea vaig comprendre tota la seva importància. Fa vint anys que s'inicià la batalla de la llengua, sense la qual no tindríem avui aquesta perfecta unitat del nostre idioma. Avui em fa

l'efecte que es comença la batalla de la dansa de Catalunya. És important la llengua, però també n'és la dansa que ha passat de local a nacional i ha arribat el moment en què cal estructurar-la, organitzar-la.

Aquesta és la tasca, el seu entendre, de la Lliga Sardanista, que porta al davant el prestigi del mestre Llongueres, el qual - diu - ha d'ésser el Pompeu Fabra de la sardana.

A les coses generals s'han d'oposar les locals. Recorda Ramon Muntaner, que va escriure la millor crònica dels almogàvers, i Pep Ventura, el primer plasmador de la nostra dansa, tots dos empordanesos, com a triomf de l'esperit local entrat en el concert de la totalitat, perquè el localisme llur ha estat prou fort per a aspirar a l'apreciació dels altres. El seu parlament fou llargament aplaudit.

PUIG i FERRETER

Recollí dos dels pensaments essencials dels altres oradors: la dansa de l'Empordà convertida en dansa de Catalunya i la sardana com a desvetlladora de la consciència individual i col·lectiva.

Fa unes reserves respecte a l'exageració amb la qual són acollides les coses a casa nostra, la qual cosa ens ha donat la convicció, recollida a través de tòpics literaris, que som el poble més afortunat del món.

Les nostres cançons les hem d'estimar no perquè siguin millors que les dels altres pobles, sinó perquè són nostres. I les hem d'estimar per allò que sapiguem fer d'elles, les quals és hora que surtin de l'expressió lírica per entrar en l'etapa de l'acció per a la conquesta de la llibertat.

La sardana reclama de nosaltres més que una admiració estàtica, que no ens pot satisfer. La compara a un arbre nascut a l'Empordà que ha portat empelts per tot Catalunya, on ha portat també la catalanitat i hi portarà la consciència individual i col·lectiva per aconseguir la unió de tots els catalans al compàs de la sardana. Fou premiat amb llargs aplaudiments.

VERMUT D'HONOR A LA SOCIETAT CORAL «ERATO»

Abans d'anar al dinar ofert per l'Ajuntament, els delegats assembleistes foren obsequiats al local de la Societat Coral «Erato» amb un esplèndid vermut d'honor, ofert galanament pel president de la referida entitat. El mestre Llongueres correspongué a la gentilesa del president de l'esmentada entitat.

EL DINAR OFERT PER L'AJUNTAMENT

A l'hotel del Comerç fou esplèndidament servit, per unes simpàtiques empordaneses, el dinar de germanor que l'Ajuntament de Figueres oferí als visitants.

Presidí l'acte una gran cordialitat, la qual es manifestà als postres per boca de l'alcalde de Figueres, senyor Jaume i Gelart, que, commo-

gut i ple d'emoció oferí el seu concurs i el de tota la ciutat de Figueres no sols als visitants, sinó a tots els catalans.

En Joan Llongueres tingué sentides paraules d'afecte i d'agraïment vers l'Ajuntament de Figueres, les societats Atenea, Erato i Foment de la Sardana, i a tots els figuerencs en general que han contribuït d'una manera tan generosa a l'esplendor de la festa d'homenatge a la Sardana. També parlaren els senyors Marcel Dalmau, Francesc Guillaumet i Soler i Gener. Finalment fou llegit el següent telegrama adreçat al president del Consell de ministres.

«Reunides ciutat Figueres entitats adherides «Lliga Sardanista Catalunya» motiu celebració magna assemblea representants tot Catalunya, renoven petició retorn legalitat «Centre Dependents de Barcelona» i ampliació amnistia presos i exiliats socials i polítics. - Llongueres, president.»

ACABAMENT DE LES FESTES

Finit el dinar, tots els comensals, es traslladaren al Parc-bosc de la nostra Ciutat. on es féu una audició de sardanes, a càrrec de les cobles «Nova Harmonia» de La Bisbal i «Els Rossinyols» de Castelló d'Empúries.

Començà l'audició amb la sardana «Per tu ploro» d'En Pep Ventura, pregant-se, com a homenatge al venerat compositor, fer una sola rodona, resultant petita la gran plaça central del Parc, puix s'aplegaren a la sardana uns quants centenars de persones.

Després varen tocar «La cançó de l'exiliat» original del nostre volgut ciutadà En Joan Llong, el qual resideix actualment a Paris, sardana plena de melangia, el seu títol ja ho diu tot. Va ésser molt aplaudida.

Tot seguit i de conjunt es féu sentir «La Santa Espina», no es ballà en els primers moments puix les mans feien falta per ovacionar-la, a la repetició dels curts ja varen començar a fer-se rotlles i als pocs moments tothom la dansava.

Acabada, la Junta de la Lliga Sardanista i diferents delegats, agafaren l'òmnibus que tenia de dur-los a Roses, on tenien d'embarcar amb el vaixell de Viatges Blaus. Foren despedits per nombros públic que fins l'últim moment no deixà d'homenatjar-los.

Continuà la ballada de sardanes, amb les següents:

Florida, Pujol; Una mitja virtut, Blanc: Tot jugant, Sans; Mar Blava, Serra; Juny, Garreta; Atzavares i baladres, Toldrà; Primavera gentil, Català i Pluja de Flors, Gratacós.

I acabà la festa quan ja en el cel corrien el mantell negre.

Desitgem que el proper any a Tarragona, ja es puguin constatar els fruits de la Lliga Sardanista i continuar tan belles festes pairals.

Figueres, Juliol de 1930.

(Aquesta ressenya ha estat feta amb l'ajuda de dades tretes de la premsa barcelonina: «La Publicitat», «La Nau» i «La Veu de Catalunya».)

Els camins de l'ànima

(PENSAMENTS D'UN DANSAIRE INCONEGUT)

Quan diem simplement, la dansa, volem dir: la sardana, dansa catalana.

* * *

Un poble viu també canta. Un poble espiritualment fós i civilment gris, potser també cantusseja. Altrament les cançons no són seves; les han emmanllevades.

* * *

Un poble sense cançons i sense dansa, és un poble mutilat que s'estintola amb crosses. Només sap captar. Viure de la mendicitat. Una desferra.

* * *

Perdre les cançons, arreconar les sardanes: pura iconoclàstia. Deixar-s'ho perdre, vexant vilesa. ¿Qui s'arriscaria, conscientment, a deixar anar un roc de la mà, un cop de roc que podria esberlar el cor d'un poble, que és la font tèrmica i exultant de l'abrandament?

* * *

El pensament té ritmes clars de cançó. La llengua és una cançó. La dansa és una cançó. Són cançons de l'esperit.

* * *

Cauen els artificis dels homes; però no poden caure les realitats vives dels pobles.

* * *

La sardana és una dansa generosa. L'anella feta de carn i de sang, diu: Sóc la dansa dels homes.

* * *

La roda s'eixampla, per mont enllà. Potser s'eixamplarà tant, que els homes ja no voldran barallar-se més. No voldran barallar-se ni abans d'ésser homes, ni abans d'ésser res, com els bessons bíblics que ja renyien en el ventre de Rebeca.

La dansa d'un poble pot ésser el símbol de la dansa dels pobles. Cercle d'Amor, que pot arribar a esborrar les fites del món. Una fulla de baioneta, seran tamariu.

*

Germanor i Llibertat, paraules immortals. XX segles de misèria de pobles sense poble. Aquesta anella que s'ageganta, és una prometença: el pobletur. Els pobles ja no seran unes màquines, redres que fan pudor de paper segellat i ofi d'escanya-pobres. Un poble, serà un personatge de carn i ossos, amb uns òrgans sensibles humans que sabran plorar de la mateixa manera que plora una mare quan perd fill.

*

David dansava davant de l'Arca. Dansa de reis que fa dansar un rei. ¡O màgia de la tenora que fas dansar un poble!

*

La tenora és el lle d'una serp invisible. Arrossega, commou i compeny a tot un poble.

*

Heus ací una relació exacta: Els pobles tenen ànima.

*

L'esclavatge té un crit de consciència i de dignitat: L'ànima és viva.

*

«Apa, torna-t'hi!» aquest crit és el crit de la dansa nostra. I aquest «torna-t'hi!», estrident i còmic, és sempre una invitació definitiva i inapel·lable a la lluita.

*

Les notes de la dansa són esgraons que pugen. Un dansaire és un amic, un germà, mai un botxí ni un covard. Certament: tots els camins que pugen arriben al cim.

Un cel sense ocells és trist. Una terra sense arbres és pobra. Un poble sense cançons, és un cel sense ocells i una terra sense arbres: trist i pobre.

* * *

La sardana beu l'aigua nítida i gerda de la font clara, ben en el clotaral de l'ànima del poble. La sardana ha de beure les cançons de la terra. Tenen gust de vi ranci i pa moreno. Tenen gust de dissort i de sofrença. Tenen gust de poble.

* * *

La sardana és la dansa de Catalunya. Catalunya i la sardana, són ocells de bosc. Uns ocells lliurement esquerps, no poden pas pair el ferro de l'ergàstula. Catalunya, la sardana i els ocells s'estimen, perquè tenen un mateix desig: la llibertat.

* * *

La sardana no inclou el fèrbol pòsit d'un problema sexual. Inclou però, i accelera, la maturitat d'un problema nacional.

* * *

La vida no ha d'ésser una hostilitat implacable. Viure no és devorar. Una lluita no s'assembla gens amb un assassinat. La lluita de l'home no és escometre, és defensar. Nosaltres però, a aquest indòmit lluitador, que per a resistir i per a viure, esdevé lluitador professional a contracor, voldríem bastir-li un clos de refugi i de consol, voldríem oferir-li un elogi de la lluita i de la dansa, un elogi que comencés dient:

L'aigua que fresseja i que s'estimba, no és únicament una fórmula àrida i eixuta, no és H₂O, lletres immòbils sense suc ni bruc, com resen aquests manuals ensopits de la pedagogia cavernària; no, evidentment, no és pas pas ben bé això. Cal desfer aquesta mentida científica i obrir-te els ulls a la llum de la veritat. L'aigua no és gasivament H₂O, és obertament H₂O i una cançó.....

ERNEST ALBERT I GALTER.

Proposició aprovada unànimement en la I Assemblea de la «Lliga Sardanista de Catalunya» a Figueres

Amics:

Ningú pot escamotejar la glòria d'En Pep Ventura. Ell va ésser el genial plasmador de la sardana, la meravellosa dansa catalana, l'anella generosa que lliga els cors dels homes i deslliura els pobles. En Pep és una glòria autènticament, genuïnament catalana. Es ja provada i reconeguda la profunda racialitat d'aquest home que va posar en la seva obra l'encuny de la seva ànima i de la seva sang catalanes. En Pep — empordanès i català de soca arrel — va empeltar a la nostra dansa la gràcia de l'Empordà i l'emoció de Catalunya. Va fer-ne dansa i cançó de tot un poble.

El benemèrit Foment de la Sardana de Figueres, flama encesa de la catalanitat irreductible, amb la qual delegació avui m'honoro, fa pocs anys ja va començar l'àrdua tasca de recollir cabals per a la futura erecció d'un monument que perpetués l'obra d'En Pep Ventura, l'obra sòlida i destre que ara és una fita permanent en el camí de la recuperació catalana.

La sardana no és una dansa empordanesa; és la dansa catalana. La sardana no és el fruit d'un tipisme espectacular i xaró; és la veu de la catalanitat que canta la perennitat de l'esperit. En Pep no escriu ni pensa per als empordanesos; escriu i pensa pels catalans. La tenora màgica ha fet adonar a molts homes que eren fills de Catalunya. L'obra d'En Pep, doncs, és l'obra de tots. A enaltir i glorificar aquesta obra hi hem d'ésser-hi tots. Esser-hi, vol dir, ajudar, col·laborar, difondre, empènyer, no desertar... El monument no l'hem de fer els empordanesos; l'hem de fer tots els catalans. L'Empordà ha de fer el que ja ha fet: iniciar la idea, donar l'exemple, llançar un clam... Ara Catalunya, ha de secundar aquest fervorós desig, fer-se'l seu i donar-se efusivament a l'impuls d'aquest noble ideal, que serà un acte d'afirmació de la maturitat civil de Catalunya.

Conscients del nostre deure, com a em-

pordanesos i com a catalans, proposem:

Que totes les entitats adherides a la «Lliga Sardanista de Catalunya» institueixin una festa anyal, a la qual hi donguin el màxim lluïment, a fi i objecte de recollir cabals per a destinar-los íntegrament al fons Pro-Monument Pep Ventura.

Que la «Lliga Sardanista de Catalunya» cuidi, vetlli i mani l'estricta compliment d'aquest deure moral, perquè no hi hagi mai de part dels deutors una ombra de negligència o de descuit, mancaments sempre imperdonables en els alts afers de l'esperit.

Que es constitueixi un Comitè local Pro-Monument Pep Ventura a Figueres, lloc d'emplaçament, i un altre Comitè honorari a Barcelona, amb representacions de tot Catalunya, Pro-Monument Pep Ventura, per a coordinar i activar els treballs, festes i requeriments indispensables per a menarnos a l'assoliment d'una immediata realització.

Que la constitució d'aquests respectius Comitès es posi sota la comanda del «Foment de la Sardana» de Figueres i de la «Lliga Sardanista de Catalunya», de comú acord.

Que per a la màxima difusió i eficàcia dels nostres anhels i propòsits, aquesta proposició s'insereixi a tots els portaveus de les entitats adherides a la «Lliga Sardanista de Catalunya» i es pregui la inserció a la Premsa que simpatitzi amb el nostre afany i que senti també el desig d'homenatjar als homes de l'ideal català.

Que es prengui en consideració aquesta proposició, amb caràcter d'urgència, que vosaltres, amics, al fer-ho, donareu a entendre la vostra devoció sincera a la dansa d'un poble viu, la vostra amor irreductible per la Catalunya retrobada, la infrangible fidelitat a l'imperatiu de la vostra ànima catalana.

E. A. i G.

Figueres 21 juny 1930.

NEGUIT

A la Senyora Antònia Jubés de Puigener.

*Trucarà la mort a la porta de la vida
i la vida l'obrirà
esmunyint-se per llà
l'inquietud d'una eterna re florida.*

*I un cop haurà passat
el punt més aporòs de la pujada,
¿tindrà de començar la caminada
d'un altre camí nou? ¿Haurà trobat
l'etern descans del qual ne fuig la pensa
o un bell neguit que amunt a l'esperit llença?*

*Misteri que provoques el neguit
que ens rosega dins l'imperi de la nit!*

*I els que resten ací!
Essència subtilíssima
poguéis jo ser! Etèria finíssima
per mor d'estar amb tots i tots amb mí!*

LLORENÇ VIVES.

Ciutat, 21 de juny de 1930.

SONETÍ

A UNES ROSES.

*Roses d'un bell color blanc,
roses mústigues, esblaimades,
heu deixat en mi un trist plany
al trobar-vos colltorçades.*

*Les mans que ahí us van collir
s'han endut la vostra flaire,
s'han endut el bell florir
que perfuma el bes de l'aire.*

*I ara és Ella una flò,
que embriaga un papelló,
amb sa aroma delicada;
té en els ulls el dolç encís
i en els llavis el somrís
d'una verge enamorada.*

JOAN FORMENT.

PROGRAMA

MES DE JULIOL

DIMARTS, DIA 8

A LES 10 DE LA NIT

A la Placeta Alta de la Rambla

La verge catalana (estrena)	Ruera
Un sol pensament	Mercader
Nit estelada	Saderra
El cavaller enamorat	Manén
Ric i ploro.	Pep Ventura
Mar de xaloc	Bou

COBLA «ANTIGA PEP»

AUDICIÓ LXV

DIJOUS, DIA 24

A LES 10 DE LA NIT

Davant l'estatge (Societat Coral «Erato»)

Gaubança	Mercader
Compromesa	Bonaferra
Ni mai que torni!	Sans
Raig de llum	J. M. ^a Carbonell
La pubilla de Pujals (estrena)	L. Torres
Les ninetes de Blanes	Xaxu

COBLA «LA FILHARMÓNICA»

AUDICIÓ LXVI

MES D'AGOST

DISSABTE, DIA 2

A LES 10 DE LA NIT

A la Placeta Baixa de la Rambla

Idil'li mariner	Blanc
La ginestera	Mercader
Figuerenca aimada.	Mauné
El pardal	Baró
Galanies	Vallespi
Encenalls	Saderra

COBLA «EMPORITANA» DE VERGES

AUDICIÓ LXVII

NOTICIARI

EN la recapta que es va fer pro-monument Pep Ventura, amb motiu del festival de la Lliga Sardanista de Catalunya en el Parc-bosc de la nostra Ciutat es varen fer **122'45 pessetes**, que varem ingressar, el dia 23 del passat mes, a la Caixa d'Estalvis. Montant el total de cabals recollits fins la data pel monument a En Pep **3.932'25 pessetes**.

No dubtem que si tots els Foments de Catalunya ens hi ajuden, ben aviat po-

drem començar a bastir el monument que ha de perpetuar la memòria del gran Pep Ventura.

L'ESBART Català de Dansaires de Barcelona - Carme, 30, pral. - ens assabenta que aportarà desinteressadament el seu concurs a tota classe de festivals pro-presos polítics i socials.

Alabem aquest exemple de dignitat.

EN la celebració dels Jocs Florals «Genet d'Or» de Perpinyà, va ésser nomenat Mestre en Gai Saber, el nostre ciutadà i brillant escriptor En Josep Puig i Pujades. Per ell la nostra més sincera enhorabona.

Van passant dies i els exiliats no tornen, ni els presos socials son llibertats.

¿No seria necessari tornar a intensificar la campanya pro-amnistia?

Ha passat per la censura.

EL setmanari figuerenc «Nuevo Figueras» comentava el prop-passat 28 de Juny, que a Girona s'havia inaugurat un bust en recordança del malaurat compositor de sardanes, Juli Garreta, i preguntava a veure quan a Figueres seria un fet la creació del monument a En Pep Ventura.

A això nosaltres hem de contestar-hi, amb quatre mots:

Serà un fet quan tots junts hi contribuïm moralment i material. Això nosaltres ja ho fem, i vosaltres?

EL Foment de la Sardana de Barcelona amb Viatges Blaus organitza una sortida marítima pel dia 20 d'aquest mes. Van a Roses.

Porten les cobles «Barcelona» i «La Principal de Bages» de Manresa, a més a Roses hi haurà «Els Montgrins» i «Antiga Pep».

No cal dir que serà una data senyalada pel sardanisme.

Cal que tots els aimants del bell dansar no deixeu d'anar-hi.

De la nostra ciutat sortiran òmnibus de la plaça Pi i Margall (Garatge Gregori), a dos quarts de tres de la tarda. I pel retorn sortiran de Roses a dos quarts de vuit.

El preu del viatge, serà de tres pessetes: anada i tornada.

EN les audicions de ballades que organitzem, hom hi veu molta gent que no són socis del Foment.

Nosaltres no som egoistes, fem les sardanes públicament per aplegar-hi tothom.

¿Doncs perquè resteu sense ésser socis, no us és possible correspondre a la nostra benevolença?

No és cap gros sacrifici el que se us demana, i penseu que l'import de la vostra quota ajudarà que més sovint es facin sardanes.

Feu-vos càrrec que complireu un deure.

AGRAIM sincerament al propietari del Teatre «El Jardí» senyor Josep Pagès, les facilitats que donà per celebrar en el seu gran local, l'acte d'enaltiment de la sardana el prop-passat diumenge dia 22 de juny, organitzat per la Lliga Sardanista de Catalunya amb la nostra col·laboració.

Una gota de més o de menys, a voltes mata.

Nosaltres som enemics dels comptagotes.

EN el nostre estatge podeu veure exposat l'estat de comptes, presentat pel Tresorer, corresponent al segon trimestre d'aquest any. A continuació el resumim:

Abril: entrades, 728'50; sortides, 339'70

Maig: id. 2870'65; id. 3193'30

Juny: id. 696'40; id. 619'80

Queda a primers de juliol un remanent en Caixa de 792'50 pessetes.

Els comprovants estan a disposició dels senyors socis.

PODEM avançar que per a commemorar com cal el III Aniversari de la fundació del Foment, estem en tractes amb cobles foranes de reconeguda vàlua. Per programes que farem passar anticipadament us assabentarem de l'ordre de la festa.

S'HA celebrat la festa poètica dels Jocs Florals provençals, a Arles. El Gran Premi literari del Comitè permanent de festes ha estat concedit al poeta mallorquí i bon amic nostre, mossèn Bartomeu Barceló.

Li trametem sincerament nostra més cordial felicitació.

Dansaire català!

Ja ets soci de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?

Si no n'ets fes-te'n, puix cal que coneixis bé la teva llengua.

COM cada mes s'han alterat les nostres llistes de socis:

ALTES

Joan Cortada	J. Sans Roquer
Emili Pi Lluïsa	Joan Sot
Ramon Planes	Joan Llobell

BAIXES

Raul Font	(voluntari)
Joan Garriga	id.
Manuel Aparici	id.
Angel Freixa	id.
Juli Hernandez	(manca de pagament)
Emili Clos	(Absència)
Sebastià Grau	id.

No fem comentaris, que en treuríem?

Al peu de la llista de subscripció pro-presos de «La rambla de Catalunya» del dia 7 d'aquest mes hi llegim:

«Havem de fer constar el nostre agraïment a la cobla «Joventut Bergadana», de Berga, la qual, amb exemplar altruisme, es va oferir per executar una audició gratuïta.»

I ara, davant d'això, ens atrevim a preguntar:

Quan serà que les cobles figuerenques - per no dir totes les de l'Empordà - faran semblantment?

Els músics, doncs, tenen la paraula.

El nostre amic i volgut soci N'Anton Calvet, ens comunica el trasllat del seu domicili i Taller de Pintura, al carrer de Mèndez Núñez, n.º 11 i Sant Llatzer, n.º 48, respectivament.

Agraïm la finesa.

AMB la calor han vingut les ballades en els carrers. Aquest any sembla que es dansi amb més llibertat, amb seguretat és degut a la bella ensenya que presideix les festes.

Ens cal protestar, que en les ballades de sardanes s'hi barregin balls exòtics, o una cosa o l'altra,

Ha passat per la censura.

**La censura
ha passat per
aquest número.**

A «Palestra» de moment no ens hi adherim. Tot es farà.

CARTES REBUDES:

Una carta de l'Agrupació Sardanista de Badalona comunicant la nova junta que ha de regir dita Agrupació.

Una carta junt amb cartells i bases del concurs, del Foment de Terrassa que ens invitava al «Concurs de Sardanistes» que va celebrar el dia 5 de juliol, a la nit.

Mercès a tots.

Dansar sardanes està bé, cantar en un orfeó també, aprendre a llegir i a escriure en llengüa vernacla, és digne de tot elogi.

PUBLICACIONS REBUDES:

El portantveu del Foment de la Sardana de Sabadell corresponent al mes de juny.

«Atlàntida» portantveu de l'Agrupació Cultural Atlàntida de Barcelona, també de juny.

«Sardanístiques» fulla mesal de Joventut Sardanística de Calella del mes de juny.

El Butlletí-portantveu de l'Escola Coral Martinenca del mes de juny.

El periòdic quinzenal «El Cor del Poble» del 20 de juny.

El programa i bases del «IV Aplec de l'Excursionisme Gracienc» que se celebrà a l'Ermita de Sant Ramon de Sant Boi de Llobregat, el dia 6 de juliol.

Programa i cartells del primer Aplec de la Sardana i del XIII.è Concurs de Sardanistes, organitzats per l'Agrupació Sardanista de Vic. Dies que se celebraren: el Primer Aplec el 24 juny i el XIII.è Concurs de Sardanistes el 5 juliol.

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

Aquest portantveu ha passat per la prèvia censura.

PLUS ULTRA

COMPANYIA D'ASSEGURANCES GENERALS

abans CENTRE CATALA D'ASSEGURADORS

FUNDADA L'ANY 1887

RAMS: Transports, Incendis, Vida, Collites, Accidents, Responsabilitat civil, Maquinària i Robatori.

REPRESENTANT: **JOAN SALLERES**

ENGINEERS, 2 - FIGUERES

“SALVAVIDES”

ES EL CAMEL QUE, TOT DANSANT, US APAIVAGARÀ LA SED.

COLMADO BOSCH

RAMBLA, 11 I PORTELLA, 9

QUEVIURES FINS

BOMBONERIA SELECTA

JOAN MARAGALL, 3 i 5

PRIMER PIS

FIGUERES

NOVETATS PER A SENYORA
PERE JUANOLA

GIRONA, 24

FIGUERES

Aquesta casa rep continuament les

últimes novetats que imposa la moda

PREU FIXE